

ANUL XI. (SERIA II).
APARE
ODATĂ PE LUNĂ.

„GENERATIA NOUA”

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
București
STRADA VÎNĂTORULUI 20
prin Strada Sf. Apostoli.

ABONAMENTUL

Pentru un an lei 20
Profesorii, profesoarele și studenții universitari plătesc
pe jumătate.

*Cine primesce două numere consecutive,
se consideră ca abonat.*

COPRINSUL:

1) Cortegiul (Poezie).	<i>D-nii Nicolae Tincu</i>
2) Din Mănăstire (Scrisoare)	<i>N. D. Georgian</i>
3) Oltul (Studiu)	<i>George I. Lahovari</i>
4) Când Marea (Poezie)	<i>A. C. Cuza</i>
5) Pegas Inhămat (Legendă).	<i>Schiller</i>
6) Ceaiul la Amamiți (Studiu)	<i>Mira</i>
7) Steaua noastră s'au ivit
(Poezie).	<i>I. Catina</i>
8) Istoricul Cafelii (Studiu).	<i>C. Stabil</i>
9) Baladă	<i>Henri Murger</i>
10) Societatea Viitoare (Confereință).	<i>Ion Catina</i>
11) Răfuelt	<i>Censor</i>
-

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

— Strada Vînătorului 20 prin strada Sf. Apostoli —

BUCURESCI

„GENERAȚIA NOUA“

LITERARĂ-SCIINȚIFICĂ
DIRECȚIUNEA UNUI COMITET

CORTEGIUL

*Merge 'ncet, în lungul strădei
Al cortegiului șir;
Popii țin fruntea paradei
Inărumați spre cimitir.*

*Oamenii salut cortegiul
Și întrebă fără de rost!
Cine o? vădând privilegiul
Ca să ație: cine a fost!*

*Un bătrân ș'oprește 'n cale
Ș'aruncându'i priviri lungi,
Zice mortului cu jale:
„Inceț mergi, departe-ajungi!“*

Nicolae Țincu.

DIN MĂNĂSTIRE

(SCRISOARE)

Iacă-mă soră, eă, care în luna în care au trăit până mai acum cătă-va vreme, n'am fost sora nimănui: iacă-mă înconjurată de maici, eă, care nu 'mi-am cunoscut maica.

Acum sunt fericită...

Când am pornit în spre acest sfânt locaș, 'ți aduci aminte că ai vrut să'mi dai căte-va cărți lumești. Ce bine — am făcut că n'am voit să le iaă! Ar fi rămas trântite în vre-un colț de dulap, unde le-ar fi ros șorecii.

Aci avem destul de citit; și în *Viețile Sfinților*, în *Patimele lui Christos*, în *Sf. Scriptură* ș. a., găseșc mai mult adevăr, mai multă filosofie, mai puțină frică de moarte, mai multă înălțare de suflet de cât în cărțile voastre.

Tot când ne-am despărțit, 'mi-ai spus:

„Omul nu a fost ursit pentru a trăi singur, pentru a duce viața mănăstirească, care e păgubitoare corpului, inimii, sufletului.“

Ași., tot ce'năi-ai spus nu mi se va întâmpla nici odată. Cu ajutorul prea înaltului Dumnezeu, voiă birui toate.

Să mă veđi cum sunt îmbrăcată!

S'a dus corsetul... 'ți am făcut pe plac. 'mi tot spuneaă mereu că'năi face rău.

Acum ești mulțumit?..

Pălăria, — știi aceea cu flori de liliac, care 'ți o puneă tu căte odată în cap, ca să mă faci să rîd, — am azvărțit'o în foc.

A făcut o flacăra!... Era să se aprindă coșul.

Atunci m'a dojenit pentru întâia dată Maica Ana, unde fac *ascultarea*.

Ciorapii cei subțiri cu găurele, 'i am aruncat în eleșteu, după ce 'i-am înfășurat pe o piatră. Or fi putredit!...

Cerceii cu diamante, --- care mi-'i-ai dăruit tu la ziua mea, — 'i-am agățat la perdelele de la icoana născătoarei de Dumnezeu! Maria pururea fecioară.

Rochea și cele lalte, le-am dat de pomană, unei femei dintr'un sat vecin cu mănăstirea.

Și cu glasul cu care cântam :

„Vezi, rândunelele se duc“

cânt acumă după *Octoicel*.

Iacă-mă dar desfăcută de tot și de toate.

Mi-am oprit numai o oglințioară, fiind-că în toată mănăstirea nu se găsește de cât vre-o patru: donă la Arhondarie, și donă la maica Starița.

A... era să uit. — Rogu-te, ce însemnează următoarele cuvinte din scrisoarea ta:?

Cum aş vrea să'ți măi sărut buzele aprinse, cari răspândeau în trupul meă vâlvorî de flocuri!

'Ți-aduci aminte de întâia noapte care am petrecut'o împreună?

Văi, ce rușinoasă și ce fricoasă erai!...

Nu voiai cu nici un chip să te desbraei.

Parcă hainele erau gardianul care 'ți păzea fecioria. Imi diceai cu glasul tău atât de dulce: „te iubesc mult, peste măsură, dar nu'mă cere și alt-ceva. În ziua în care imi vei răpi ceia ce nu voiui să'ți dau, nu te voiui măi inbi, nu voiui măi putea să te iubesc.

Totu-și întru târziu de tot, te-ai hotărât să dai drum gardianului.

Și când 'ți-ai lăsat capul tău prelung, cu ochii mari și negrii ca și culoarea rasei care o porți acum, să se afunde în perna moale, nu știu ce mișcare ai făcut, și tot părul tău bălan și lung cât toate zilele, și s'a revărsat pe chipu'ți și ai început să suspini, să tremuri, să plângi...

Nu mă lăsați să suntu în lumânare, dar trebuia ca întunerecul să ne acopere luminile ochilor noștri.

A! nici odată n'am să mă ert că nu am învățat pictura.

Dacă te-ași fi zugrăvit pe pânză așa cum stătea atunci, pânza aceea ar fi fost fără de moarte, și pururea neprețuită îndestul.

Tabloul acela îl țin închis azi numai în mîntea mea, numai eu îl vîz.

Și de îndată ce mi s'ar rupe firul vieții, pieri-va și dinsul.

Păcat!

O priveliște atât de măreață, zăvorită numai într'o cutie de os..., iar tu, tu iubita mea, surghiunită de voce între zidurile mohorâte ale unei mănăstiri. Am început să crez că ești bolnavă...

Și mie imi pare că tu ești cel bolnav. Să nu măi spuși asemenea lucruri, când știu unde mă găsește astă-zî, e o vină care nu se iartă. Eugenia a murit, azi nu măi cunoști de cât pe sora Doinica. Și, dacă 'ți să măi vorbești de răposata, Dumnezeu să 'i erte păcatele ei, nu cuvînta ca măi sus.

Auzi! *vîlvori, ideal, zăburile mohorâte ale unei mînăstiri!*... Doamne îndușate pentru dînsul!

Pe la două după mezul nopții, cînd stelele par'că scîlpesec mai leneș, și albastrul cerului se vede numai pe aproape de luna, cînd pe largul cîmpiei stăpîn e întunerecul, cînd candelile de pe la mormînte par'că stau de vorbă cu morții, cînd vre-un stejar bătrîn își mișcă încet frunzele—ca și cînd ar povesti paserilor ce dorm întrînsul cîte vijelii au trecut peste el.—atunci vîzduhul se sparge de sunetul clopotelor care ne cheamă la *prîvighere*.

De departe, se aude ca un vuet jalnic, care te strabate pînă la oase și fiori de credință îți furnică corpul.

Iacă *fiori* cari ar trebui să te strabată și pe tînc.

Din chili es umbre, umbre negre care se îndreptez spre biserică.

Biserica lungă și mare se resfață în besnă.

Pe lespezile unde de umezeală d'abia se aude pasul ușor al mîicelor, și fîșuital raselor.

Intr'o strană, o candelă mică în formă de glob, răspundește o li-cărire tremurătoare, pe cartea învechită de vreme în care sunt scrise *Viețile sfinților*.

Calugărița de rînd împrejurul careia suntem adunate, citește cu glas încet din *viefe*.

Prin mijlocul bisericeii, citania se aude ca un mormăit, în spre fund nu se aude nimic.

Și tocmai lângă ușă o calugăriță tînără, cu mîinile puse eruce pe piept, galbenă ca și o moartă stă dreaptă ca un stălp, cu privirea țineste în catapeteasmă, și întregă lumea, totul a perit din mîntea ei.

E în extaz.

Sus, își vede *idealul*.

Iacă pictore ce ar trebui să zugrăvești, iacă poete unde să cauți idealul.

Să luminează de ziua.

Prîvighetoearea prîntre frunze își drege glasul.

Roua doarme pe verdeață, lacul tresaltă la ivirea diminetei.

Acuma, voi din lunca voastră părăsiți locurile unde v_e asvêrlă patimile, ca să ve aruncați în patul unde somnul nu vi se va lipi de ochii voștri roșiți, pe noi somnul liniștit și dulce ne părăsește, și privirea noastră limpede întâlnește firca veselă ca o mîreasă.

Voi, deschideți ușa murdară a cărciumii, or a unei femei perdue, pe care o înjurați în urmă, noi deschidem ușa bisericeii, ca să ne rugăm pentru păcatele voastre.

Ascultă o povață; vieața liniștită e la calugărie, calugărește-te...

Răsare soarele; ce lumina frumoasă... Ce putere Dumnezească,
ce minune.

Auzi?... începe să cânte cucu...

Dumnezeu cu tine
Sora Domnica“.

Doacă luni de la data acestei scrisori am întâlnit pe sora Domnica
la șosea, șezând leneșă pe pernele moi ale unei trăsură de casă, și
având lângă dânsa pe un bărbat...

Luxul ei m'a orbit.

M'a privit lung, și m'a zâmbit drăcește.

Și, mi se pare, că i-am văzut la urechi, cerceii pe cari 'i *agățase*
la perdelele de la icoana născătoarei de Dumnezeu, Maria, puru-
rea fecioară.

N. D. Georgian.

OLTUL ^{a)}

Moto: „Marea
„cu sarea
„și Olul
„cu toată
„câtăre veche”

Rhinul și Oltul. — În adevăr, după cum voiă avea onoarea a ve arăta, asemănarea este isbitore între aceste două râuri, *toutes proportions gardées*, bine înțeles; căci pe când cântatul fluvii german are un parcurs de aproape 1200 de kilometri, Oltul nostru, de la obârșia lui până la Dunăre, are mai aproape jumătate aceasta lungime, dar asemănarea lor este mare: „Rhinul” a dat numele lui unei frumoase părți din Germania sudică: *Rheinpfaiz* sau vechiul *Pulatinat* precum și Oltul a dat numele său *Banatul Olteniei*. În undele verzuă de „Rhinului” se oglindesc nenumărate cetățui rinate, din timpul Romanilor și din evul-mediu, castele feudale, catedrale mărețe, monastiri antice și Episcopatele puternice ale Germaniei catholice, precum Mainz, Spire, Colonia etc. Oltul udă asemenea multe de cetățui antice, de ruini Romane, de monastiri medievale, de case vechi bocești și cel mai vechiu, cel mai însemnat Episcopat al României, Episcopia Râmnicului, a noului Severin este pe marginea dreaptă a spumosului torent.

Victor Hugo descriind „Rhinul” zice: „*Il a tous les aspects; il est tantôt large, tantôt étroit; il est glauque, transparent, rapide. „joyeux de cette grande joie qui est propre à tout ce qui est puissant; „il est torrent à Schaffhouse, gouffre à Laufen, rivière à Sickingen, „fleuve à Mayence, lac à St.-Goar, marais à Leyde...”*” Cât de bine se potrivește descripția lui Victor Hugo și Oltului nostru. Torrent

a) D. George Ion Lahovari a publicat de curând conferința d-sale asupra „Oltului” ținută la Soc. Geografică Română, și din care cu plăcere extragem o parte dintr-oasa.

4) V. Victor Hugo, *Le Rhin*, t. II, lettre 25.

împetuos și spumegând la *Armasarul*, *Clopot* și la *Cozia*, devine un riu astâmpărat împărțit în numeroase brațe între Rîmnic și Slatina, și de aci curge lin și majestos în largă sa albie până la vărsarea lui în Dunăre, unde formează întinse lacuri. Verde-închis când reflectează în cristalinele sale unde bătrânele păduri de brad și de fag de la munte, culoarea lui devine albastră între Rîmnic și Drăgășani și când ajunge în luncile nefârșite ale Romanatului, valurile sale sunt turbure și gălbue.

O altă asemănare cu „Rhinul“ o are Oltul în faptul că amîndouă rîurile udă și fecundă cele mai prețuite podgorii din țerile lor. Renumitul *vin de Rhin*, a cărui reputație a trecut de mult peste hotarele patriei, este cunoscut și apretuit după cum merită în tot Universul; cine nu cunoaște la noi și chiar mai departe *vestitul Drăgășan*? Și numai timpul și o cultură mai rațională lipsește, ca el să se popularizeze și în alte țeri. Deja mulțumită stăruințelor mai multor viticultori inteligenți, Drăgășanul nostru a obținut cetățenia sa în Germania, și vă aduceți aminte, cât de ciutat și apretuit a fost vinul de Drăgășani la ultima expoziție din Paris.

Dar pe lângă aceste izvoare de veselie pentru tineri și de înputernicire pentru neputincioși, pe lângă acest lapte al bătrânilor, *ce lait des vieillards*, cum dic Francezii, Oltul întocmai ca și „Rhinul“ mai are și alte izvoare binefăcătoare, cărora în timpul din urmă li s'a dat o îngrijire de mult așteptată. Cine din D-voastră n'a audît și poate nu s'a folosit de apele miraculoase de la *Căciulata*, aproape unice în Europa, de izvoarele sulfuroase și feruginoase de la *Călimănești* și *Olănești*, de termele de la *Bicolori*, în apropiere imediată a Oltului, aceste singure izvoare *termale* din țară, cunoscute și întrebuințate de Romani și redescoperite acum în urmă, după trecere de peste 17 veacuri! În fine recente descoperiri făcute la *Govora*, unde puternice vine de apa alcaline și iodate redau sănătatea la mii de suferinzi.

Rhinul, care isvorește în Elveția, care forma odinioară fruntaria între Franța și Germania, și care se varsă în mare la Leyden în Holanda, a fost cântat de toți poeții mari ai acestor țeri, a fost cântat mai ales de poeții populari; legendele și baladele inspirate de falnicul fluviu, sunt nenumărate.

Poeții Francezi. — **Poeții Germani.** — **Poeții Români** — Victor Hugo, Lamartine, Alfred de Musset și alți poeți francezi l'au cântat în versuri nemuritoare; dar nu mai puțin a fost el cântat de barzii Germanii, de Uhland, Bürger, Göthe, Schiller, Heine și câți alții. Tot ast-fel și Oltul nostru a inspirat pe cei mai mari poeți ai neamului Românesc, pe un Văcărescu, Bolintineanu, Alexandri, Boleac, Alexandrescu și mulți alții; dar mai ales a inspirat pe acei poeți fără nume, care formează geniul unei națiuni; poesia populară a păstrat amintirea

faptelor eroice, amestecând faptele istorice cu cele legendare; cântând eroii și haiducii, cântând dorul și amorul!

Bărbați iluștri. — „Oltenia“ a fost cuibul privilegiat al eroilor neamului nostru; este cunoscut ca cel mai însemnat bărbat, care a ilustrat istoria noastră erau Olteni. — Oltean a fost Mihai Viteazul el și toți tovarășii lui de lupte, Radu Calomfirescu, frații Buzești, Popa Fărcaș etc. Olteni au fost Mateiu Basarab, Tudor Vladimirescu, Lupu Mehedințeanu etc. Oltean era Jianul și mai toți haiducii, pe care îi cântă baladele populare. Oltean a fost și legendarul Banul Mărăciine. În timpurile mai recente Oltenia a dat doi „Domni“ țerți Românești, pe Bibescu și pe Barbu Știrbey. Generalul Magherul, generalul Tell încă erau născuți în Oltenia. Mare parte din familiile noastre vechi și istorice, din care unele dispărate astăzi, își trag originea din Oltenia. Am aci o listă de aceste familii, enumerate în raporturile oficiale la ocuparea Oltenii de către Austriaci, așa dar înainte de epoca Fanarioșilor, și eacă ce nume găsim: ⁴⁾

Familii Oltenesti. — Amărăști — Argintoieni — Balacești — Bengești — Berendei — Bibiești — Birsești — Bojorini — Brăiloi — Brătășeni — Buzești — Căzănăști — Cernaieni — Columbeni — Dobriceni — Fălcoieni — Fărcașeni — Filiseni — Glogoveni — Greceni — Ipeeni — Livezeni — Maldărești — Milești — Obedeni — Olănești — Oteteleşeni — Paieni — Pârâieni — Pârscoveni — Pleșoieni — Plopsoreni — Poienari — Prisăceni — Romanesti — Roșiani — Rudeni — Seulești — Slăvitești — Socoteni — Șomânești — Știrbey — Strimbeni — Tetoieni — Vlădești — Vlădoieni — Urđărenii — Zăreni etc. — Cum vedem, numai nume curat românești.

Cânteece Oltenesci. — De aceea și poezia populară îi cântă pe toți; ast-fel pe Mihai Viteazul, marele nostru Oltean:

„Auzitați de-un *Oltean*,
„De-un *Oltean*, de-un Craiovean,
„Ce nu-i pasă de Sultan?

„Auzitați de-un *Mihai*
„Ce sare pe șapte cai
„De strigă Stambulul văi?

„Spue riul cel *Oltean*
„Spue valei *Dunărean*,
„Și codrul *Călugărean*

⁴⁾ Vezi Hurmuzaki, Vol. VI, pag. 320.

„Câte lupte ai privit,
 „Câte oșii ai mistuit
 „Câte oase ai înălbit (?)

ast-fel pe Tudor Vladimirescu :

„Tudor, Tudor, Tudore!,
 „Draga mamei voinicel!
 „De când mamă ți-ai lăsat
 „Și *Oltul* ți-ai adunat (?)

ast-fel pe Jianu și alți haiduci :

„Naț! anzit de un Jian,
 „De-un Jian, de-un *Oltcan*,
 „De un hoț de căpitan
 „Care umblă prin păduri
 „Cu de-a-spre-zece panduri

„Iar Jianul înțelegând
 „Cele ce-î treceau prin gând
 „Se îndura spre *Olt* fugând,
 „Când la *Olt*, *Oltu* ți umflat
 „Că la munte la ploat.

„De cât să mă rog de prost,
 „Ca să dea podul în rost
 „Mai bine eu mergu în not,
 „Că și el e puia de *Olt* (?)

sau *Mehedințeanul* :

„Frunză verde magheran,
 „Voinicel Mehedințean,
 „Sunt născut pe frunză de fag,
 „Ca să fiu la lume drag.
 „Și s scâldat de nic în *Olt*
 „Să mă fac viteaz de tot (?)

1) V. Alexandri, Poesii populare, București, 1867, pag. 214.

2) V. Alexandri, Poesii populare, București, 1867, pag. 216.

3) Vas. Alexandri, Poesii populare, București, 1867, pag. 159.

4) Vas. Alexandri, Poesii populare, București, 1867, pag. 203.

sau *Haiducul*:

„Măi podare, trage podul.
 „Să nu trec prin apă *Oltul*,
 „Că mi'e murgul cam nebul,
 „Trece *Oltul* ca pe drum,
 „Făie verde trei granate,
 „Trecu *Oltul* jumătate,
 „Ciocoi mă întrebă de carte
 „Eu le-arăt dină în spate
 „Să citească de se poartă!

Pe legendarul *Banul Mărăciue*, l'a cântat reperitorul nostru poet Alexandri în duioase versuri:

„Sus la munte ninge plouă,
 „La Craiova pică rouă,
 „Din ai nopții ochi cerești,
 „Și din ochii omenești.

„Banul tinăr Mărăciue,
 „Cărui *Oltul* se închină University Library Cluj
 „De pe malul a plecat,
 „P'un fugar ne'ncălcă.

Banul Mărăciue ajunge la Paris și se prezintă la Filip de Valois:

— „Eu sunt Banul Mărăciue,
 „Cărui *Oltul* se închină —

Regele Franței îl îmbrățișază și îi zice:

— „Ține spada mea în dar
 „Brav marquise de Ronsard! (?)

Cesar Boleac încă a cântat viteaza *Oltului* în versuri de un farmec nespus:

„Asta e țara cea roditore,
 „Asta Ț câmpia cea zîmbitoare,
 „Ce 'ntău pe dânsa holde-aurese!

1) G. Dem. Teodorescu, culegere de poezii populare Române, București 1885, pag. 293.

2) Vas. Alexandri, „Banul Mărăciue“.

„Asta-i ținutul de vechi costume,
 „Ce *Oltul*, Jiul, rotind în spume,
 „Ca sentinele îl ocolesc! (2)

Oltul cu furișele lui valuri este de multe ori un obstacol neînving pentru întâlnire inimelor îndrăgostite; ca un al doilea Hellespont, el a făcut multe victime, a înghițit mulți Leandrii; de aceea îl blestemă cu foc flăcăii și fetele:

„*Oltule, Oltule!*
 „Secați-ar piraie,
 „Să crească dudaele,
 „Să trec cu picioarele,
 „Oltule, rîu blestemat
 „Ce vii așa turburat,
 „Și te repezi ca un Zmei
 „De-mi oprești pe Nițul meu!
 „Schimbă-ți, schimbă-ți apele,
 „Să-ți ved petricelile,
 „Când trec fetișoarele,
 „Să te speți picioarele! (1)

său:

„Oltule! pe malul tău
 „Crească-ar iarba și dudău
 „Ca să pască murgul meu.
 „Oltule, câine spurcat,
 „Ce vii mare turburat
 „Ai cu sânge amestecat?
 „Oltule! rîu blestemat!
 „N'arai grije de păcat! (2)

Vă cer scuze pentru această lungă digresiune, voi căuta a fi mai scurt în cele ce urmează; dar am ținut să motivez predilecțiunea mea pentru „Olt“, să nu se creză că numai un simțământ egoist m'a făcut să-l aleg între marele noastre riuri ca Prutul, Siretul, Jiul, Argeșul și altele (3).

2) Cosar Boleac, poezii naționale, Paris, 1857.

1) Vas. Alexandri, Poezii populare, București, 1867.

2) Vas. Alexandri, Poezii populare, București, 1867 p. 291.

3) Conferențiarul este născut la Rî-Vâlci, pe Olt.

Oltul Ardelean. — Oltul saŃ Aluta isvorește în partea de mijloc a Comitatului Ciucu în Transilvania la o înălțime de 900^m. d'asupra nivelului mării și curge prin mijlocul șesului Ciucului. Din jos de Tușnad trece prin o vale îngustă pe șesul Treiscaunilor; de aci trece în (*Tara Birsii*) pe șesul Făgărașului. De aci Oltul se cotește spre Sud și prin pasul Turnu-Roșu trece în România la o înălțime de 340^m. d'asupra nivelului mării, după ce a parcurs în Transilvania o lungime de aproape 350 de kilometri. Spre a termina cu *Oltul Ardelean*, voiŃ mai adăoga că el prinesce pe dreapta: *Homorodul* și *Cibiul* și pe stânga: *Valca-neagră* (Fekete — Ügy) și Bîrsa. Oltul în Transilvania udă între altele *Făgărașul* și satul *Acrișul*, locul de naștere a lui George Lazăr (¹)

Numele Oltului. — Iu cea ce privește numele chiar al Oltului, nu putem de cât a consulta pe ilustrul nostru filolog, pe D. Hasdeu, care în „Istoria critică a Românilor“ a scris o întrégă disertație asupra chestii²). De altminteri cu filologit nu este de glumi; cîr iti demonstră cu a+b de exemplu ca neuitescul „Fuchs“ vine de la elinescul ὄξος (alopix) saŃ că orașul „Caracal“ însemneaza „Turnu-Negru“ în opoziție cu „Turnu-Roșu.“ Nu vom intra decî în amănuntele studiului D-lui Hasdeu, ar il prea obositor și pentru D-voastră și pentru mine, mă voiŃ margini, dar a indica concluziile la care ajunge D-sa. Domnul Hasdeu demonstră că Oltul avea în antichitate doue numiri: de la isvor până la câmpie se numea „*Alutus*,” iar de la câmpie până la Dunăre, se numea „*Maris*.” Numele de „*Alutus*“ s'a dat în urmă întregului riu. Herodot il numește «μαρίς ποταμός» saŃ numai «μαρίς» (Maris), iar Strabone «Μαρίς» Ptolomeu il numește «'αλώματα» și în Tabla Peutingeriană il găsim însemnat „*Alutus*.”

Iu privința însemnării cuvîntului „*Olt*“ tot D. Hasdeu ne arată că la Agatirzi și la Schiți, popoare care locuiau în susul Oltului, *aurul* se numea „*Alt*,” de unde *alutus* = *aluta* = *alt* = *olt*, adică „*riu de aur*.”

George Ioan Lahovari.

¹) V. Geografia pentru școlele medii de Dionisie Făgărașanul și Silvestru Moldovanu. profesorii gimnaziali, Brașov, 1886. Siebenbürgen von Charles Boner, Leipzig, 1868. — Siebenbürgen, von E. Albert Bielz. Wien, 1885.

²) V. B. P. Hasdeu, „Istoria critică a Românilor,” Vol. I pag. 195, 249—255.

CÂND MAREA....

*Când Marea 'n vecinic neastâmpar
In mii de valuri se prăvale,
Ce liniștit privește luna
Din strălucirea slavei sale.*

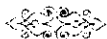
*Ast-fel mai sus de traiul nostru
Cu frământarea lui fatală,
In veci de patimă neatinsă
Plutește lumea ideală.*

*Deasupra negurei de care
Viața noastră e cuprinsă,
Ea este singura lumină
Ce-a mai rămas încă aprinsă.*

*Și când din înalțimi senine
A răsărit în a ta cale,
Scânteilor ce ea revarsă
Inclină-ți gândurile tale.*

*Și către dânsa te ridică
Pe raza care ți-o trimete,
Plutind deasupra frământării
Acestei lumi nenorocite.*

*Căci viața-î chaos de durere,
Dar arta-î pururea senină
Și 'n calea noastră 'ntunecată
Ea este singura lumină:*

PEGAS INHAMAT

LEGENDĂ

Intr'un târg de căi un poet mort de foame seose în vânzare pe Pegas împreună cu alte mărunțișuri.

Calul necheza și săria, în cât toată lumea se uita la dânsul plină de admirație.

— Ce frumos animal! Numai păcat că perechea aia de aripi îi strică frumusețea. Ce bine i-ar șede la o trăsură bogată! Dar aripile sunt degeaba.

Și nimeni nu vrea să dea bani pe un asemenea dobitoac. Un arendaș burtă verde se gândi că ar putea la nevoie să îi taie aripile și tot o să facă ceva cu el, și că banii n'or să fie pierduți.

Poetul încântat îl strânse de mână și învioiala se făcu.

Nea-Ion plecă vesel cu târguiala sa.

Ajungând acasă, inhamă calul ca să'l încerce, dar acesta cum a simțit a luat-o la fugă și a răsturnat căruța într'un șanț.

— Nu, așa, zise Nea-Ion. Nu e pentru o cărucioară așa de mică. Măine am să 'l pun la trăsură că am să due niște mosafiri. E țepan și fac economie: în loc să pun doi îl pun pe el singur.

Întăit merse cum merse, dar neastamparatul animal cu ochii către cer, neobiceiuit să meargă mereu pe acelaș drum și neascultând de cât natura, se repezi prin bălți, prin arături, fără să fie seama de nimic. Trăsura mergea d'a rostogolul până când s'a oprit la poalele unui munte.

Când văzu Nea-Ion astea zise:

— E! Păi nu merge așa! trebuie să'l țin nemâncat și de nevoie o să se înblanzească.

După trei zile, sfrijit de nemăncare, semăna mai mult a umbră.

— Acum, zise Nea-Ion, am să-l pun cu un bou da'i mei să tragă la plug.

Bietul Pegas, văzându-se cu așa tovarăș, vru să sboare, dar boul nu se mișca de cât cu pasul lui liniștit și 'l șitua bine. În sfârșit Pegas, obosit de opintelele ce făcea, căzu jos de oboseală.

— Așa! strigă supărat nea-Ion, ocarând și trăgându'i bețe pe spinare. Nu ești bun nici d'atâta lucru. Blestemat să fie ceasul când te-am cumpărat!

Pe când dojenca pe cal ast-fel cu ciomagul, trece pe drum un tânăr cu părul bălai lung, lăsat pe spate și ținând în mână o liră.

— Cum? zise dânsul, te-ai închipuit că or să meargă acești doi împreună? Ia dă-mi mie puțin calul tău și să vezi cum știu eu să-l instrui.

Nea-Ion, coprins de mirare, 'l scoase de la jug.

Tânărul încălecă. Idată ce Pegas simți mâna unui stăpân, își mușcă frîul și, întinzându-și aripele se ridică spre cer, în spațiile azurate unde ochii muritorilor nu pot să-l urmăreze.

Schiller.

CEAIUL LA ANNAMIȚI

Locotenentul de marină A. Gonin a transmis societății de geografie din Paris studii foarte importante asupra acestui subiect, pe care îi reproducem după *Journal d'Hygiène*:

„Când cine-va face o vizită cui-va în Annam, imediat ceaiul apare pe masă. În asta țară *five o'clock*” este la toate orele zilei. Tava de lemn mai mult sau mai puțin încrestată, după mijloacele gazdei, în cesei de porțelan fără coadă și cu cercei de aur, de argint sau de alamă. Ceaiul care se bea astfel în ceremonie este ceaiul de China (*che tai*). El este importat în borcane mici de tînichea învaluite de o hârtie roșie, pe care sunt imprimare caractere chineze arătând speța și calitatea produsului.

În Annam, se consumă în genere două spețe de ceai chinez: *hō-lang* și *line-tham*. Prin marcă aceea care se întrebuițează mai mult, este privită ca o băutură încălzitoare; *line-tham*, din contra, este răcorică, infuziunea este mai deschisă: indigenii zic că conține semințe și plante de o acțiune refrigerentă precum sămânța de *acôniphar*, etc.

Pentru Annamiți, de altmintelea, maladiile se impart în două mari categorii: acelea în care îți este prea cald și acelea în care îți este prea frig. Proprietățile pe cari le atribuiesc ceaiului, ei le dau de asemenea mulțimilor de doctorii din medicina lor cari sunt toate destinate, unele a încălzi, altele a răci pe bolnav.

Pe eticheta borcanelor de ceai, mai există caractere arătând calitatea substanței; marca *sinnato* este cea mai bună.

Ceaiul chinez se vînde cu livia (*câm*). Livia coprinde șase borcane; este măsura darului curent pe care îl face postulantul mandarinului aducând cererea sa.

Modul cel mai apreciat de a prepara ceaiul chinez, consistă a avea la îndemână un ibric cu apă caldă. Ceainicul de pământ roșu este minuscule, abia de capacitatea unei cesci; ceaiul ne udat îl

umple aproape de tot, și nu poți să servești trei sau patru persoane de cât făcând succesiv mai multe infuziuni, de altminterlea foarte repede.

Bine înțeles că ceaiul se ia fără zahăr; ast-fel ai ajuns să'l preferi chiar europenii cari au ședut câți-va ani în Indo-China.

Când mandarinii es din casă, dacă presupun că n'au să găsească o ospitalitate demnă de dênși, ei dau unui servitor să ducă un ceainic mare într'un coș vătuit, în care infuzia se conservă mult timp.

Poporul nu bea ceaiul din China de cât prin excepțiune, în zile de sărbătoare. Tot omul, nu întrebuițează de cât ceaiul din țară (*chê Hue*) care este o băutură sănătoasă și chiar plăcută, când se obișnuiesc cine-va.

Dacă s'ar face totalul oamenilor pentru cari ceaiul este băutura obișnuită, ar ajunge la o cifră pe lângă care numărul băutorilor de vin ar fi foarte palid.

Trebue să socotească cine-va, în adevăr, că cele 200 milioane de locuitori cari populează China nu au altă băutura. Adăogând 20 milioane de Annamiți, Japonezi, oamenii din unele insule din Ocea-nia, ar ajunge lesne la un număr de aproape 300 milioane, la cari mai trebue adăogit Englezii și mulți locuitori din Europa și din Armenia cari întrebuițează într'un mod mai mult sau mai puțin exclusiv această infuziune.

Ceaiul are asupra băutorilor fermentate, multe avantagiuri; el este în genere de un preț destul de jos, ceea ce face inutilă falsificarea sa; se transportă lesne și trebue să vază cine-va dificultățile ce încere în reprovizionarea vinului pentru o trupă europeană, ca să fi convins că aceasta nu este o mică superioritate. Afară de asta, abuzul acestei băuturi nu aduce de cât după mult timp desordine în sistemul nervos, de alt-mintrelea puțin grave, pe când escesele alcoolice au inconveniente imediate sau la ori-ce, cari sunt încă agravate prin compoziția adesea suspectă a produsului.

Annamiții nu beau când mănăcă. La finele mănăcării, ei înghit de o dată o ceașcă de ceai, în urmă și clătesc gura și și curățesc dinții cu scobitori lungi, ascuțite la un capăt, și terminate la cel-alt printr'o pensulă foarte scurtă făcută chiar din mănercul tăiat maranțel al scobitoareii; oamenii cei mai săraci n'ar îndrăzni să uite aceste îngrijiri ale curățeniei.

În limbajul annamit, cuvântul „ceaiu“ precedă tot-d'auna cuvântul „apă“, adesea chiar se zice prin observație „a bea apă“, ceea ce simnifică a bea *apă de ceaiu*.

Pe drumurile din Annam, din distanță în distanță, sunt hanuri (în limba annamită „reservoare de apă), înălțate pe marginea drumului. Ele sunt așezate la umbra unui banian sau la bifurcația drumurilor, la intrarea unui târg sau la marginele unui pod umblător. Un *phan* (pat de campanie) și două sau trei bănci conform mobi-

lierului. O pipă de apă este la dispoziția călătorilor cari au tutun. Se oprește cine-va acolo pentru a se repausa și a vorbi; pentru una sau două *sapèques*; și o ceașcă de ceaiu annamit.

Pe drum, femeile trec, ducând în vârful unui bambuc, pe umere, coșurile lor pline de lucruri trebuincioase; ele au umbrelul întortochiat ce le împune necesitatea de a nu sguđui povara ce poartă. Omul de la tram. însărcinat cu serviciul poștei, defilează în pas gimnastic purtând în eșarpă bambucul scolbit care coprinde depeșele; să aude născând, marindu-se, apoi stingându-se șgomotul clopotelului care sună neîncetat lângă dânsul și pe care îl mișcă un tarc când ajunge la stație.

În anfractuositățile trunchiului unui banian gros, este un altor ridicat în onoarea unui geniū; oamenii cari se întorc de la țerg depun ea ofrandă, obiecte mici învăluite în hârtie aurită sau argintată, pietoni, purtând pe cap nișee pălării conice. Își scot palariile, și cavalarii descind după ea. Împaegin, cât poate cine-va să vază, se întinde orezăria verde, strălucitoare sub soare, cu table mari patrate, înconjurate de *bambucți*, pe cari le întrec înaltele penage ale arhierelor.

Ceaiul annamit este pe coline mici, la marginea țerei muntoase. Provinciile de Ninh-binh, Ha-noi, și Sontay produc cea mai mare cantitate. Ceaiul se cultivă aproape ca și via.

Grădinele de ceaiu produc cel mai grațios efect când pomul este în floare, și când arată frumoasele sale canelii de o albețe nemeșculată. Afară de această înflorire, pomul de ceaiu, de dimensiune foarte modestă, nu produce cu micile sale foi verde închis, de cât o impresie mediocră; și grădinele de ceaiu, în care acel care se preumblă întrece cu capul, sub periculosul soare, creștetul pomilor, nu sunt loamî încântătoare.

Ceaiul annamit este natural de aceeași speță cu ceaiul chinez. Diferența între cele două produse provine de modul cum sunt culese și tratate.

În Yun-nan, se recoltă ceaiu pe care Anamiti îl numesc *Ché mang-hao*. El este espediat în turte groase cilindrice, strâns legate, în foi uscate, și este eftin, dar foarte apreciat în Tonkin.

Ast-fel este această băutură cât se poate de bine făcătoare, tinând loc pentru locuitorii din estremul Orient, de băuturi fermentate cari, până la venirea noastră, erau necunoscente.

Mira.

STEAUA NOSTRA S'A IVIT

Prin miliónele de stele, o stea străină s'aú ivit
Că raze vii și peste tóte, lumina ei a năvălit.

Iar ceru întreg de ea s'aprinde, până departe încheietóri,
Că de un farmec fără margini vèzduhul plin e de fiori.

Și tot mai mare se arată, de noi s'apropie mai mult
Așa minune nu se scrie că s'a ivit când-va, de mult.

Că din senin se pare smulsă și rază ei ca un șuvoi
Inneacă sufletul aceluí trântit în luptă de nevoi.

Putere nouă îi insuflă și ridicându-se de jos
In ochi îi arde năluca pomind în luptă mai vînjos.

O proletari din tótă lumea și veacul vostru aú sosit
Printre minunile robiei o stea străină s'aú ivit.

S'atât îi vraja iei de mare și focul iei de arzător
Că poleiește mîntea tótă și viața ia un nou popor.

Coboră în lume. Dezrobirea cuplește lanțuri fărâmiând
In veșnicia neîntorsă de acum. „Durerea“ înturnând.

O proletari din tótă lumea destul în nópte ați privit
Acum scâlțați-vă 'n lumină căci steaua voastră s'aú ivit.

Ion Catina,

ISTORICUL CAFELI

(Urmare)

Când Napoleon II a voit să împiedice pe Englezi de a nu câștiga de la Europei atâtea milioane prin esportul cafelei și zahărului, Europeanii și au răsunat la *Vaterloo* asupra lui Napoleon. (De sigur pentru că nu ia lăsat să își bea cafeaua în tihnă). Iată dar că, cafeaua a devenit un aliat puternic contra forței colosale a genului unui Napoleon. Ce triumf mare pentru o plantă modestă!

„Napoleon a zis o dată:” prin stomac, capii statelor guvernez oamenii“

după bătălia de la *Vaterloo* ar fi putut să dică:

„Prin cafea poate să piardă cine-va o bătălie și cu bătălia coroana imperială“.

Terminând cu istoria cafelei cred necesar a face cunoscute următoarele două anecdote foarte instructive:

Voltaire a zis într-o zi „*Medicii spun că, cafeaua este o otravă care omoară omul pe nesimțite, ei bine să poate și aceasta, dar sunt mulțumit măcar bine să trăiesc 4-500 ani mai puțin ca oia, însă cu cafea și idei, de cât 10 ani mai mult fără cafea și fără idei. Luând apă ca o broască“.*

În timpul lui Fontenelle Academia de medicină din Paris s'a pronunțat contra usagiului d'a bea cafea. Când într-o zi un membru al academiei repetă lui Fontenelle decizia Academiei, bătrânul poet răspunse. „*Doctore, ca și d-ta, sunt de părere că, cafeaua este o otravă, eu însă am început să beau cafea de sunt acum 80 ani și sunt tot de părerea asta“.*

Nu se poate o satiră mai fină în contra ideii că, cafeaua ne făcând exces de ea este o otravă.

ceșcă de cafea care pe lângă că i-ar lămurii înțelegința făcându-l mai preceptor, apoi 'i ar mai ține și de fómce până la timpul mesii, conservând organismu fără a'l face să pórdă ceva din cauza muncii corporale (instrucții, corvóde ect.) de óre-ce după cum am avut onorul a vă arăta la proprietățile cafelei, ea de și este un stimulant al sistemului nervos și exercită circulația sângelui, însă nu înlesnește combustiuinea ca alcoolul, ci din contra domolește combustiuinea. Prin urmare dacă organismul n'ar câștiga de la cafea nimic, totuși presintă avantajul de a nu perde din ce are cum se întâmplă cu alcoolul. Deci o dată acest obiceiú de a bea cafea, după mine fórt salutar soldaților, ar ajunge că în timp de 3 ani s'ar deprinde într'atât încât vrând, nevrând, o dată dus la căminurile lor ar continua obiceiul căpătat la casarmă și încetul cu încetul s'ar deprinde și consătenii lor putând să înțelégă de a prefera mai bine cafeaua de cât basamaeu cere îl costă mult mai mult și ea preț și ca sănătate.

La a doua parte, adică cât și cum să bem cafeaua, pot spume următorile:

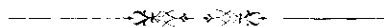
În tótă Europa ómeni béu cafeaua cu zahăr si cu lapte fiind un dejun cât se póte de nutritiv.

Acéstă cafea cu lapte idolul ea să zic ast-fel, agreeată de occidentali.

Lucru se póte esplica fórte lămurit; orientul care este mai tembel, avéud o viață mai inactivă și spirital lui mai liniștit de cât occidentalu, preferă în cafea calitatea ei excitantă; de vreme ce occidentalu preferă calitatea ei calmantă. Dar care din aceste donă béuturi ar fi mai de preferat? Negreșit cafeaua cu lapte căci abuzu cu cafea négră produce congestiuinea sângelui la cap, bătău la inimă și chiar emoroide.

(Sfârșitul în No. viitor).

C. Stabil.

Proprietățile fiziologice

Cafeaua determină excitația sistemului nervos; însă fără să ațâțe circulația, fără să ațâțe actul de combustione; din contra domolește actul combustiei, prin urmare este un excitant nerviriotonic; combat congestiunea cerebrală și în cazuri de anemie deșteaptă sistemul nervos, făcând ca individul să fie apt la lucrările mintale și la cele corporale; face să dispară somnul, deci este băutura omului de cabinet, și chiar pentru clasele muncitoare este foarte salutară cu deosebire în post. căci diminuând actul combustiei perderile sunt mai mici.

Conclușiune

Din cele ce am expus rezultă întrebarea? Dacă cafeaua nu este o trava, e din contra bine-făcătoare, cum am face atunci ca să fie introdusă și în uzul populații sărace scutindu-i de aș mai otrăvi corpul cu alcool; și cât și cum s'o bem?

La prima parte, adică cum s'ar putea introduce această băutură, și la populația săracă, făcându-i să înțelgă că această bautură nu numai bogatul o pôte bea; ci din contra îi ar costa mult mai effin de cât basamaeu cu care indeletnicesc: ași putea face propunerea următoare:

Casarmele fiind institutele ca să zic așa, unde tineretul serac își face educația militară cât și socială, le cred cele mai bune mijlôee de unde ar putea porni obiceiul d'a bea cafea or-ce Român. Și cū cred că aș putea fi pretențios de a cere ca soldaților în loc ca dimineța să li se dea un ciocam de rachiu; care după mine pe lângă că nu își are locul dar îi este și vctâmător: de ôre-ce până la 10-11 ore când primește masa îi face destulă *poftă de mîncare* instrucția și mișcările care le esercită, și nu iar mai fi necesar rachiul dat dimineța care de și întâiu îi produce o stimulație pasageră, dar în urmă îi succedză o sedație care îi fac mai dificile atât priceperea cât și mișcările corporale, deci este departe de scopul pentru care i-se dă rachiul, adică de al face *mai vii* de al stimula.

Motivat pe cele ce expun, cred foarte salutar pentru soldat atât în timpul șederii în cazarmă precum și după liberarea lui, dacă în locul rachiului dimineța (în timpul șederii la casarmă) îi s'ar da o

BALADA

Intâiul păcat al Margaretei.

I.

O chema Margareta și era așteptată în Paradis, fiind-că Dumnezeu zisese: „Este un suflet deosebit de bun, și, fiind-că îi s'ar pute în-tâmpla vr'o nenorocire acolo jos pe pământ, au s'o chem într'una din zile — dacă 'mă voi aduce aminte.“

Era fată umilită și blândă — și lumca o porclise ângerul locului acelaia.

Se scula când se ivîu zorile și era gîngășe ca și ele, în fie-care dimineță, cum se deștepta, se închina cum o învățase mama sa, și se îmbrăcea apoi chiar în pat — și fiind-că nu 'și făcē o toaletă deosebită nu avē nevoie de oglindă.

Pe urmă, după cum făcuse erī — și după cum va face mîine, ca să trăiască cu cinste, se pune să lucreze.

Și luera și cânta.

Un cântec vechiū de glorie și de dragoste care trecuse peste multe lăgăne, dar ale cărui versuī putēu trece printr'un suflet nevinovat fără a'l turbura.

Intr'o sēră sta pe prispa casei și torcea.

Era cēsul când stelele rēsar una câte una pe cer, și slujese ca semnal amoreașilor. Carī alērgă la întōhrire cu picidrele sprintene de la două-zeci de anī și carī sosesc măi curând.

Fiind-că inima merge tot-d'a-una măi iute de cât cēsul.

Margareta torcă și cânta.

Când, trecu pe dinaintea ei o vecină, care se ducea la o petrecere în apropiere. — Era îmbrăcată cu haine noi și se ducă repede, chemată de zgomotul tamburilor pe cari le aducă vântul dinprejur.

Însă se opri în fața Margaretei.

Pentru ca ea să-i vază rochia'i nouă, salba și cerceii;

Și-i dete mâna.

Pentru ca Margareta să-i pôtă vedé un inel de aur care-i străluce în deget.

Pé urma fugi rizând,

Și Margareta se uită după dânsa — și cliplul eum se uită ea îngrijă pe ângerul ei bun.

Și inul era mai încet fors de degetele Margaretei și rôtă nu mai facié să se audă zgomotul ei monoton și fusul îi eazu din mâini.

Si fiind-că fusul facu sgomot când eazu, fata tresări din gândurile sale și ridicând ochii vèzu, în picidre în fața ei.

Tîindu-și palăria'i de pîslă în mână, cu o pana mare care juca ea o limbă de foc, un cavaler forte frumos îmbrăcat, care o salută cu respect, și cu o voce dulce și galantă — o întreba:

„Care drum duce în oraș?..

Margareta întinse mâna ca să i-l arate mai bine.

Atunci streinul o salută iar și, în scimbul serviciului pe care i-l faciuse ea, scöse din degetul sèu un inel de aur cu un diamant care strălucea ca o stea, și-l puse în degetul Margaretei,

Care gasi că diamantul sèu era mai frumos de cât al vecinei.

Și fața cavalerului se înveseli de un zîmbet ciudat.

Însă atunci veni un cerșetor zdrențaros și se opri în fața Margaretei — și, cu o voce zdrobită, îi zise:

„Miluește-mé, frumoșa domnișóra!

Margareta scöse inelul din deget și-l dete saracului.

Streinul răeni de necaz — și întinse mâna spre fată.

Însă saracul, care era ângerul păzitor al Margaretei, metamorfozat, — o acoperi cu aripile sale.

Și satan, care venise să o ispitéscă, se trase înapoi din fața spiritului ceresc.

Și chiar în sèra aceea — ângerul se duse să spuie întâmplarea acésta lui Dumnezeu și-i zise:

„Dămine, ar fi bine să o chemi aci“.

Și Dumnezeu răspunse:

„Ai dreptate, o să mă gândesc la ea“.

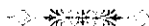
Însă a doua-zi Dumnezeu nu se mai gândea la ea.

Și, peste un an, când eși din biserică, Margareta întâlni un tînăr care 'i oferi aiazmă.

Tînărul acesta avea o inimă de copil și un spirit secular.

Și se numea Faust.

Henri Murger.

SOCIETATEA VIITOARE *)

(Urmare).

Dar, cum am ajuns la această usurpare a marelui drept natural? căci în epoca pastoritului vedem pe oameni încă liberi și fericiți, pe cât se poate zice că era o fericire trăind omul de atunci, cu mijloacele ce avea la îndemână pentru a se hrăni! Statornicirea oamenilor pe un loc, provenită din

Lucrarea pământului.

aduse după sine formarea de mici societăți, unde atâta timp cât pământul ce învățaseră a-l lucra iera mai mult de cât le trebuia, proprietatea urma să fie comună, precum și producerea. Înmulțindu-se însă oamenii, în aceleași centre pământul se împărți între cei ce îl lucrau, ne mai având unde merge, de cât foarte departe și deci fără folos, să lucreze țarina.

Fără îndoială, la început toți s'au avut bucășica lor de pământ, dar mai târziu porțile s'au îmbucătățit din nou, deci oamenii cultivatori devin mai săraci, și tot în acelaș timp societatea, are nevoie de un cărmuitor, de un sfătuitor, de un îns care să călăuzească satul, tribul, seminția cum vreți s'o numiți, fie în războaie cu alte seminții, cari dacă într'un an nu făcea roade pământul lucrat să năpustea asupra celor dinprejur ea să răpească. Oamenii trebuiau deci să se apere. Cel mai puternic, mai isteț și mai înțelept, e ales de toți ca șef. Șeful

*) Părerile emise în acest articol, sunt personale ale autorului.

însă, de îndată ce sfirșea sarcina pentru care era ales, se întorcea din nou la plug. El avea numai o trecere morală și deci neavând mijloace de trai mai multe de cât alții, nu putea robi pe tovarăși lui din seminție. Aceasta nu asculta de el de cât atunci când era în sarcina pentru care l'au fost ales.

Păsările când plec în călătorie, încă își aleg călăuze; dar pentru aceasta, nu le hrănese pe acelea dintre ele care fac această sarcină. De altminteri pilda vedem și în societatea romană, de acest soi. Generalii, după ce sfirșeau războiul, consuliți când își împlineau sarcina, se întorceau la coarnezle plugului. Pe atunci domnea încă la ei proprietatea comună.

Inmulțirea societăților însă și deci a războaielor, răpirea de pradă, făcu, eu timpul, ca acești șefi să își însușească mai multe drepturi și autoritate de cât li se dase la început și care se moșteniră ca un fapt îndeplinit. Autoritatea și drepturile, aduseră în folosul lor o câțime mai mare de mijloace de trai, care erau sustrate de la fie-care din supuși în parte. Șefii, altădată egali, acum se întăresc și își formează o clică pe lângă ei dintre cei ce se ajută la cărmuire, o îmbogățește, și se desparte de mulțimea din care s'a ridicat, creîndu-și altă lume, lucrând de acum nu pentru binele obștesc ca mai înainte ei pentru ei și clică lor. Iată dar monarhiile, domniile formate, fie ele religioase, fie ele lumestii. Și cauza este economică. Inmulțirea mijloacelor de trai de o parte, pierderea lor de altă parte.

Cei mai șireți, cei mai puternici, au izbutit în lupta pentru trai! Se deosibesc acum două clase, nobili și robi, usurpatori și usurpați. Cum au venit însă

Robia?

Vă voi arăta în câte-va cuvinte, căci, în cadrul îngust al unei conferințe nu te poți întinde să dezvolti toate punctele pe care le atingi, mai ales când tratăm o chestie de felul aceștia. Pentru mai mare lămurire s'au scris cărți, n'au de cât să fie cetite. Conferința îndrumază către acolo. Acum ținem a dovedi mai mult că formele sociale se schimb.

După ce șefii s'au întărit, usurpând drepturile celor supuși lor, în virtutea minciunii, mai apoi le-au sfințit prin legiuiri aceste usurpări.

Voiți o pildă asemenea? La noi, nu este încă o lege care să facă

pe proprietarul pământului stăpân pe pasările cerului și pe fiarele din pădure, cari s'ar afla or ar trece pe proprietatea sa. Totuși, mulți proprietari, au pus tâblite ca pe Domeniile coroanei în care se interzice vînatoarea. Cu ce drept? De unde și pînă unde? Noi știm că vînatoarea e liberă pînă acum și e oprită numai în timpul re-producețiunii victuitorilor câmpilor și pădurilor, de la Martie la August, pentru a se împedica stîrpirea lor. Iată dar, un mare drept natural încălcat; mai tîrziu, și s'au cereat pînă acum de două ori, dar nu le-a mers, va constîni prin lege ca drepturi ale lor, usurparea dreptului comun. Cred că acu v'ați făcut o idee lămurită de chipul cum s'au înființat drepturile celor mai tari asupra celor mai slabi, din împrejurări prietnice.

Deci, șefii, folosindu se de împrejurarea că la un moment dat, le era incredințată soarta celor mulți în mînă ei au făcut să se deposedeze cei mulți lipsindu-i de dreptul de a trăi, fără să aibă voia lor, în folosul lor și al clicii cu care se ajutau la aceste rapturi.

Ast-fel de pildă ș'au însușit dreptul de a pune stăpînire pe pământul liber încă, necultivat, pe care apoi l'au îngrijit cu robi, pe al celui pedepsit, celui mort fără urmași; or mai tîrziu, au purces cu mai multă îndrăzneală, punînd chiar să fie uciși cei avuți pentru a se bucura de averile lor. Istoria țărilor românești, este plină de asemenea pilde. În chipul acesta au pus stăpînire cei puțin mai peste tot pământul. Și, când omul nu mai avea nimic de care să fie legat, ajungea rob, căuta să se vînda celui ce avea marea uncaltă de muncă pentru a putea trăi. Robul, nu avea nimic de cât brațele. Nici voință, nici cugetare, nici familie, nici stat. El, era vîndut ca o matfă. Robia țiganilor la noi încă era astfel. Acesta, este rezultatul mediului natural care a născut proprietatea individuală și această robie.

Cum s'a născut însă proprietatea individuală care aduse atîta rău omenirei? V'e voi spune îndată și despre

Proprietatea individuală.

Năsterea proprietății aceștia avu loc îndată după așezarea oamenilor în câte un loc, fie-care îns or familie, însușindu-și mai tîrziu terenul pe care îl alesese ca loc de hrană, precum fac ađi coloniștii în Africa și Oceania, după cum așezarea națiunilor dete loc la stă-

pînirea întregului teritoriu trebuincios hranei tuturor membrilor unei nații or trib, adică tot o proprietate individuală, însă în mare, dacă socotim pe fie-care trib în deosebire ca pe un individ.

Și dacă căți-va mai șireți nu putut ajunge tari, pricina este nașterea acestui fel de proprietate, care a permis însușirea altuia, asupra drepturilor altuia. Pe când trebuința diviziunii aceștia a fost tocmai ca unul să nu își însușească rodul de pe terenul lucrat de altul,

Acastă trebuință este îndreptățită prin faptul că și producerea ajunge în cele din urmă tot individuală ca și apropierea produselor, cu toate că la început vedem că individul nu stăpînește de cât locul de casă, și casa, ca la unele triburi sălbatice, care au păstrat până azi acest fel de producere.

Din, din însuși sîmul robiei, luă naștere o altă stare de lucruri; robii devin slugi, și aceasta se întâmplă în epoca feudală. Cum am ajuns la starea numită

Iobăgia.

vom vedea în curînd.

Ceia ce caracteriză epoca Robiei, este că șeful suprem, dați'i or ce nume vreți, este stăpînul tuturor. Sfetnicii săi, nobilimea îndeplinesc poruncile și dorințele usurpatorului asupra mulțimei. Deci, și ea avea în mână, un mijloc de îmbogățire. O nație întreagă muncește pentru șef și el împarte ceea ce are mai gras între el și sfetnicii, aruncând oasele celor ce munceau. El are drept de viață și de moarte asupra supușilor săi; mai târziu el ajunge a se alege numai din casta nobililor și unde nu se alege se moștenește din tată în fiu dreptul de a domni! Ei da nobililor dreptul ca pe domeniile lor să exercite aceleași drepturi, ca și ieși asupra țerei întregi. Oamenii liberi ce nu pierduseră încă bucățica de pămînt ce o moștenea de la punerea primei stăpîniri, ce nu pieriseră în războaie, de mîna asasinilor, or nu fuseseră făcuți robi, ajung din ce în ce mai rari. Puterea usurpatorilor se mărește. Ei și ai lor monopolizează știința și dreptul de a trăi, încă fără muncă. O nație roabă muncește cîmpii unui domn stăpîn.

Dar robii, sătui de asuprire se răscol adesea; nobili care nici ei nu erau scutiți de caprițele și lăcomia șefului, se ridică și mai adesea. O luptă necurmată se întrecere în putere și bogăție, de angajează între nobili și popor firește cum și între nobili și șefi.

(Va urma).

Ión Catina.

AURORA

(POEMĂ INDIANĂ DE COUTZA)

Dim Rigveda

Aceia care-î cea mai dulce
Din re lumini s'a ridicat
Și firea întreagă de-al raze
Luat-a noui vestmânt îndat

A zilei poartă o deschide
Strălucitoare-î colori
Subt bogăția veseliei
Atător miî de rugători.

De somn era împovărată
Întregă lumea, și-ai venit
Ca să se misce, să trăosească
Să facă câte-s de 'mplini.

Intunecimea peste toți
Iși întinsese brațul ei
Dar o gonescă aurora
Cu razele-î, șir de scântei.

Al copilului, regiua
Comorilor de pe pământ,
Tu, tînără ești în desăpurari
Strălucitor ti-e vîlul sfînt.

Mergînd pe pașii celor Falte
Surorii, venite în trecut,
Ești sora celor ce dormi-voi
Pe-al veșniciei așternut.

O! vin și iar însuletește
Ce traul încă n'a sfî șir.
O! vino și reînviază
Viețile care au murit.

De cînd tot vine Aurora,
Purtată pe tramosu-î car.
Ca toate să le redostepte?
E o întrebare în zadar.

Ea vine azi, precum naife
Venit-au de ei surorii,
Mai luctoara de cît toate
Ce s'er scilda în mîori de ilori

Veni-voi una după alta
Spre fericirea-ne lucind,
Căci de aceea lumea asta
De miî de voacari o colind.

Sunt morți cu toți aceia care
Vedeau lucrurile ei vechi
Dar soarta lor. - a noastră astăzi -
Ne-o sună veșnic la wrechi.

Muri-com noi, ce suntem martori
La strălucirea ei de-acum:
Cine-o vedea cele ce fi-voi
Or merge tot pe-acelaș drum.

A strălucit în vremuri duse
Cu farmecu-î de străluciri:
Acelaș este și-astăzi: fi-va
Și 'n nestîrșitul lumiei fi.

Fără să-î pese dacă vremea
Stinge vieți după vieți,
Ea se găseacă 'n tot-d'ama
Pe pragul dulcei dimineti.

Dând la o parte 'ntunecimea
 Slavcântă pe-al luminei prag,
 Deița cea mai luminosă
 Cântând la lumea-așa cu drag.

Redeșteptând întreagă firea
 Pe caru-î tras de cai 'n foc
 Vestesce blândă fie-cărui
 Să-î fie ziua cu noroc.

* * *

Seuțați-vă; puterea vieții
 Venița și ne-a 'nsuțefit.

S'a depărtat cu totul umbra:
 E tocmăi vremea de muncit.

Strălucitoare Auroră,
 Purtată pe frumosu-ți car,
 În bunătatéași fără de margini,
 Blagoslovesce-al nostru dar

Și fă să fim priure ai noștri
 Bogăți în multe fericiri,
 Tu, care ești d'atâta vreme
 Vința 'mbeșugatei firii.

Dem. Moldoveanu.

20 August 1891.

CHILIPIRGII

Ediția II

Loc înaintea sexului frumos! D-ra **Maria F. Ioanide** din *gura Botoești, Jud. Mehedinți*, la nenumeratele noastre scrisori prin care li cerem abonamentul ce li datorază de la 1 Octombrie 1890, face cu un pește. Tacerea o fi de aur, dar nu înțelegem sa ne maiânce plata abonamentului.

Ivan Liscianis, *Comuna Bicio, Judetul Oit*, după ce primește chitanța noastră, nici gând n'are să ne o achite, ba ceva mai mult, se face *niz-nai*; nici n'am primit, nici nu știe. **Liscianis și Linsky**... ne dă de gândit.

Giurgiu. Orașul unde s'a pus bazele *Confederațiunei Balcanice*, are și el reprezentanții sei chilipirgii. Să luăm aminte:

Nița Stoenescu primește Revista noastră de la 1 April 1891; printr'o scrisoră ce ne adresează, spune, că nu pôte pricepe cum li cerem abonamentul, fiind că D-sa ne-a refuzat toate numerile. Apoi, d. Nița ne amenința, că o să ne publice în ziarul din **Localitate** pentru a noastră cerere.

Ce spun Don Nița, dar crezi, că la „Opiniunea Publică” scrie niște ômeni atât de naivi, în cât sa își umple colônele cu rëndurile acolori cari nu vor să își achite datoriile?

Te înșeli; fie-ți numerile, care le-ai primit, daru-te.

Ne miră foarte mult de d. **Buga, I. Dimitrescu, Eustațiu Car-tojeanu, Nicolae Juca și Filache Vasilescu**, care ne-ă refuzat numerile, de ôre-ce noi le-am trimes gratis. Eră o ôi de parastas pentru sufletu morților și pomana nu se refuză — sântem și noi vinovați, ce e dreptul, că am uitat să trimitem și coliva. Cu alta ocașie. Cât despre dumneata, nea Filache, îi dăduși în petic.

Mai avem o daravere cu D nu **August**.

Abonaților noștri din **Focșani** **Arnold Sterian, Busilu, Mateescu, Sterianu, Ilarian, Strojară, Stelu, Stravolca, Doctor Răscovici**, care le-am trimes numerile până acum, nu li se găsesc adresele. Curios lucru. După patru luni tocmai în *August* ni se răs-punde, că nu le știe de urma. Ce s'añ făcut dar cu numerile tăinuse?

Ruși-de-Vede. D-nu **Hristea, D. Maccia, Tache I. Rădu-lescu**, mari comercianți, ne refuză numai ultimul număr. Trebuie să ve mergă bine afacerile după socotelă: *doiș mie, una ție; trei mie, una ție*.

CENSOR.

W. Staadecker București, Str. Smârdan 8
Brăila, Bulevardului Cuza 114

Oferă pentru sezonul primăverii Depozitul său de următoare mașine

LOCOMOBILE ȘI TREERĂTOARE
RUSTON PROCTOR & Co.

MAȘINE de SECERAT

și

LEGAT SNOPI

SECERĂTOARE „DAIYS“

BCU Cluj DIN FABRICA University Library Cluj

M A C C O R M I C K

Pluguri Universale **RUD. SACK**

Premiate la toate Exponițiunile din streinătate și
din țară

MORI pe postament de fer și lemn

din fabrica **RUSTON** și **CLAYTON**

Pietre de mără franțuzesci

de la Société Générale Meuliere din

LA FERTÉ-SOUS-JOUARRE

Totdeauna **40—50** perechi în deposit

NOUA TIPOGRAFIE

JOAN WEISS

BUCURESCI, CALEA VICTORIEI 29 BUCURESCI.

Fondată 1863

Reînviată 1890

BUCURESCI.

EFFECTUEAZĂ:

—
UVRAGE de LUX

—
CĂRȚI DIDACTICE

—
THESE

—
CĂRȚI DE VISITĂ

—
Registre de Contabilitate

—
DIPLOME

—
CONTRACTE

—
PUBLICAȚIUNI

—
AFISE

—
BROȘURI

—
Bilete de nuntă

—
etc. etc. etc.

Bilete de închiriat 10 bani bucătă

ESECUTAREA PROMPT ȘI PREȚURI FOARTE MODERATE